

Pauliina Penttilä
TIO / TDL

Liikenne- ja viestintävaliokunta

U 69/2022 vp Valtioneuvoston kirjelmään ehdotuksesta asetukseksi lapsiin kohdistuvan seksuaaliväkivallan ehkäisyä ja torjuntaa koskevista säännöistä (COM(2022) 209 final) liittyvä jatkokirjelmä UJ 31/2025 vp

Liikenne- ja viestintäministeriön asiantuntijalausunto

Liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt liikenne- ja viestintäministeriön lausuntoa koskien asetusehdotusta lapsiin kohdistuvan seksuaaliväkivallan ehkäisyä ja torjuntaa koskevista säännöistä (ns. CSAM-asetusedotus) ja siitä toimitettua U-jatkokirjelmää UJ 31/2025 vp. Liikenne- ja viestintäministeriö kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa ja esittää lausuntonaan kunnioittavasti seuraavaa:

Liikenne- ja viestintäministeriö pitää lasten suojelemisen tavoitetta äärimmäisen tärkeänä, ja pitää edelleen tärkeänä, että EU-tasolla valmisteltaisiin oikeasuhtainen ja kestävä sääntely, jolla tähän tavoitteeseen voidaan päästä. Liikenne- ja viestintäministeriö on valmistelussa tuonut esille sitä, että erittäin kannatettavasta tavoitteesta huolimatta ehdotetuilla toimilla voi olla erittäin merkittävää vaikutusta perusoikeuksina turvattuihin viestinnän luottamuksellisuuteen ja sähköisen viestinnän tietosuojaan.

Komission alkuperäinen esitys sisältää monia eri toimenpiteitä, joilla jatkossa voidaan parantaa lasten suojelua seksuaaliselta väkivallalta ja estää sitä esittävän materiaalin välittämistä verkossa. Liikenne- ja viestintäministeriö pitäisi hyvänä, että näitä pääosin riidattomaksi koettuja toimenpiteitä saadaan neuvotteluissa edistettyä.

Asetusehdotuksesta on poistettu komission ehdottama tunnistamismääräys, joka on tunnistettu Suomessakin ongelmalliseksi. Sen sijaan asetusehdotuksella muutettaisiin niin kutsuttua tilapäistä poikkeusasetusta (EU) 1232/2021 siten, että sen soveltamisajan rajoitus poistettaisiin. Siten numeroista riippumattomat viestintäpalveluiden tarjoajat voisivat jatkossakin toteuttaa vapaaehtoisia tunnistamista palveluissa välitetyn lapsen seksuaalista hyväksikäyttöä esittävän ns. CSA-materiaalin tai siellä tapahtuvan lasten houkuttelun seksuaalisiin tekoihin eli groomingin havaitsemiseksi ja tällaisen materiaalin poistamiseksi.

Tilapäisen poikkeusasetuksen säätämisen taustalla oli eurooppalaisen sähköisen viestinnän säännösten (ns. teledirektiivi) (EU) 2018/1972 voimaantulo vuoden 2020 lopulla, jolloin numeroista riippumattomat henkilöiden välisten viestintäpalvelut tulivat osaksi sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivin soveltamisalaa. Numeroista riippumattomilla henkilöiden välisillä viestintäpalveluilla tarkoitetaan esimerkiksi WhatsAppin kaltaisia verkon päällä tarjottavia

pikaviestipalveluita. Muutoksen jälkeen kyseiset viestintäpalvelujen tarjoajat eivät olisi enää voineet harjoittaa ennen muutosta käytössä olleita lasten suojeluun tähtääviä käsittelytoimia, ellei siitä olisi kussakin jäsenvaltiossa erikseen säädetty. Määräaikaisen asetuksen tavoitteena on ollut mahdollistaa numeroista riippumattomien viestintäpalvelujen tarjoajien sähköisen viestinnän vapaaehtoinen käsittely lasten seksuaalisen hyväksikäytön ehkäisemiseksi verkkoympäristössä kaikkialla EU:ssa riippumatta siitä, onko jäsenmaissa säädetty siitä erikseen.

Liikenne- ja viestintäministeriö yhtyy valtioneuvoston kantaan, jonka mukaan valtioneuvosto pitää edelleen lapsiin kohdistuvan seksuaaliväkivallan torjumista ensisijaisen tärkeänä ja katsoo, että tavoitteeseen tulee pyrkiä keinoilla, jotka ovat tehokkaita ja oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään. Viestinnän luottamuksellisuuden suojaan ja muihin perusoikeuksiin puuttumisen tulee rajoittua vain välttämättömään ja sen tulee olla oikeasuhtaista. Sääntelyn ei tule johtaa laajaan ja yksilöimättömään viestinnän sisällön tunnistamiseen. Liikenne- ja viestintäministeriö pitää hyvänä, ettei asetusehdotuksesta seuraa velvoitteita, jotka voivat tosiasiallisesti johtaa viestinnän päästä päähän -salauksen käytön tarkoituksen kiertämiseen. Tietoturvatöimenpiteiden kiertämisellä tai niitä heikentämällä sen negatiiviset vaikutukset kohdistuisivat kaikkiin palvelun käyttäjiin. Tästä syystä liikenne- ja viestintäministeriö pitää tärkeänä, ettei ehdotetut toimet vaaranna kyberturvallisuutta tai viestintä- ja tietojärjestelmien turvallisuutta.